

Kuopion kaupungin nimistötoimikunta

Kaupunginvaltuusto päätti 14.6.2004, että kaupunginjohtaja nimeää nimistöryhmän teknisen toimen valmistelun pohjalta. Nimistötoimikunnan kokoonpanosta sopivat 30.8.2005 apulaiskaupunginjohtaja Jukka Pulkkinen ja va. kaavoituspäällikkö Martti Lähti. Nykyiseen toimikuntaan on nimetty edustajat kaupunkirakennelautakunnasta, kaavoituksesta, viher- ja virkistysaluesuunnittelusta, paikkatiedoista/kiinteistönmuodostuksesta, kulttuurihistorialliselta museolta ja kaupungin ympäristönsuojelusta.

Nimistötoimikunta käsittelee kaava-alueiden nimistöä, jota ovat katujen, puistojen, aukoiden, torien ja muiden kaavakohteiden viralliset nimet. Niistä päätetään asemakaavan tai asemakaavan muutoksen yhteydessä. Nimistötoimikunta antaa myös kaavoittajalle nimiehdotuksia ja lausuntoja nimien muuttamisesta. Kaupunkirakennelautakunta sai johtosäännön muutoksella 1.9.2011 lähtien oikeuden päättää asemakaavassa määrättyjen kadun ja muun yleisen alueen nimen, samoin kuin kaupunginosan ja korttelinnumeroiden muuttamisesta.

Rakennusten ja rakennelmien ym. nimeämisestä päättää se lautakunta, jonka vastuualueeseen nimettävä kohde kuuluu.

Nimeämisperiaatteet

Nimiä suunniteltaessa kaupunkia käsitellään yhtenä kokonaisuutena. Pyrkimyksenä on, että annettavalla nimellä on vankka paikallishistoriallinen tai muu ympäristöön, usein ympäröivään luontoon, liittyvä perusta. Nimi-ideoita saadaan mm. kokoamalla tietoja alueen historiasta, vanhasta nimistöstä, nykyisestä ja tulevasta nimiympäristöstä sekä tekeillä olevista suunnitelmista. Myös alueen asukkailta ja muilta käyttäjiltä saatu palaute on arvokasta.

Silloin kun alueella tarvitaan paljon nimiä, eikä paikallishistoriasta riitä tarpeeksi ammennettavaa, saatetaan käyttää ns. ryhmä- eli aihepiirinimiä. Tällöin alueen nimistö luodaan tietyn aihealueen piiristä. Ryhmä- eli aihepiirinimeäminen yksilöi alueen ja luo paikalle selkeää identiteettiä, mutta sillä on myös häittäpuolensa. Jos samantapaisia ja samaan aihepiiriin kuuluvia nimiä on pienellä alueella runsaasti, alueella suunnistaminen, opastaminen ja paikkojen sijainnin muistaminen vaikeutuu.

Uusia katunimiä luotaessa on huomioitava, että nimen tulee olla toimiva osoitenimenä. Lisäksi sama nimi saa esiintyä kaupungissa vain kerran. Pyritään välttämään samanalkuisia teitä, jotka ovat eri puolilla kuntaa. Samoin toisiaan läheisesti muistuttavia nimiä pyritään välttämään. Myös lähikuntien nimistö otetaan huomioon. Kohtuuttoman hankalia ja pitkiä kaavanimiä tulee välttää; ainakaan sellaisia ei saa esiintyä samalla alueella runsaasti.

Kuntaliitoksien yhteydessä samoja/samankaltaisia tienimiä muutettaessa valintaperiaatteissa otetaan huomioon vakituisten asuntojen, yritysten ja vapaa-ajan asuntojen määrät ja pyritään muuttamaan nimi siellä, missä sen katsotaan aiheuttavan vähiten haittaa.

Muistonimillä tarkoitetaan nimiä, jotka on annettu henkilön, tapahtuman tai muun seikan muistoksi. Henkilöitä voi muistaa muutenkin kuin nimikkokadulla tai -paikalla; muita keinoja ovat esimerkiksi muistokivet, kilvet ja laatat.

Muistonimien antamisessa harkitaan tapauskohtaisesti, käytetäänkö muistonimessä henkilön etu- vai sukunimeä vai molempia. Arvo, ammatti, lisä- tai lempinimi voi joissakin tapauksissa näkyä nimessä, mutta nimestä ei saa tulla liian pitkä. Oheiset periaatteet ovat sopusoinnussa YK:n ja kielilautakunnan suositusten kanssa:

1

Katu, aukio, puisto tai muu kohde voidaan nimetä henkilön mukaan tai muistoksi, mikäli

- henkilö ja hänen toimintansa on yleisesti tunnustettu muistamisen arvoiseksi ja henkilö liittyy merkittävällä ja positiivisella tavalla nimettävään paikkaan tai edustaa sen historiallista kerrostuneisuutta tai
- henkilö on syntynyt tai asunut merkittävän osan elämästään tai tehnyt merkittävän elämäntyön Kuopiossa tai
- henkilö on kansallisesti tai kansainvälisesti merkittävän elämäntyön tehnyt suomalainen.

Henkilön tulee nauttia kunnioitusta ja arvonantoa myös oman alansa, poliittisen viiteryhmänsä ja aikakautensa ulkopuolella.

2

Katua, aukiota, puistoa tai muuta kohdetta ei voi nimetä elossa olevan henkilön mukaan. Henkilön nimeä voidaan harkita käytettäväksi kaavanimessä vasta viiden vuoden kuluttua henkilön kuolemasta.

3

Katua, aukiota, puistoa tai muuta kohdetta ei voi nimetä toimivan liikelaitoksen, yrityksen tai julkisoidellisen yhteisön mukaan. Yrityksen tai yhteisön nimeä voidaan harkita käytettäväksi kaavanimessä, mikäli se on samannimisenä toiminut usean sukupolven ajan samalla paikalla tai sillä on suuri paikallinen merkitys.

4

Yksinomaan henkilöiden muistoksi annettuja nimiä ei koota ryhmänimistöksi.

Nimeämisen periaatteet pohjautuvat ohjeeseen [Kuntien osoitejärjestelmä, Ohjeet ja suositus](#) vuodelta 2006. Muistonimien osalta ohjeen pohjana on YK:n paikannimikonferenssin suositus vuodelta 2002 ja Helsingin kaupungin nimeämisperiaatteet, joita molempia käsiteltiin Kotimaisten kielten keskuksen (Kotus) Kielikello-lehdessä 1/2005.